

SİSTEMİ MEŞRULAŞTIRMA KURAMI (II)

Doç. Dr. Derya Hasta
Ankara Üniversitesi
DTCF Psikoloji Bölümü

❖ Sistemi Meşrulaştırma Kuramı

Grubu meşrulaştırma yaklaşımı:

➤ Kalıpyargılamalar içgrupun amaçlarını, başka gruplara yönelik olumsuz tutum ve davranışlarını ve görelî statüsünü meşrulaştırma işlevi görmektedir.

Örn.,

İçgrupla çıkar çatışması durumunda dış gruplara ayrımcılık yapılmasının hoş görülmesi/göz yumulması

İçgrupun ayrıcalıklarının içgrupun üstünlükleriyle açıklanması

❖ Sistemi Meşrulaştırma Kuramı

Kendini (1) ve Grubu (2) Meşrulaştırma Yaklaşımlarının açıklayamadıkları :

- Dezavantajlı grupların kendilerini negatif damgalamaları(1)
- işçi sınıfı ırkçılığı (1)
- toplumsal uzlaşma sağlanan kalıpyargılar (1)
- Kendini negatif kalıpyargılama (2)
- dışgrup yanlılığı (2)

❖ Sistemi Meşrulaştırma Kuramı

Sistemi Meşrulaştırma Yaklaşımı Bahsi geçen eleştirilere dayalı olarak Kalıpyargıların kişisel ya da grup çıkarlarını savunmaktan çok ideolojik işlev gördüğüne dikkat çeker:

- Bazı grupların diğerlerini istismar etmesini sağlarlar.
- Bazı grupların ayrıcalıklarını ve başarısını, bazı grupların ise fakirlik ve başarısızlıklarının meşru görülmesini sağlarlar
- Sistemin içselleştirilmesini sağlarlar

❖ Sistemi Meşrulaştırma Kuramı

(devam)

➤ üst gruplar eğitim ve kültürde daha iyi durumda olduğu için onların fikirleri kolaylıkla alt grupların fikirleri haline gelmektedir

Böylece:

➤ dezavantajlı grupların kendilerini negatif kalıpyargılamaları ve aleyhlerinde olan ve/veya üst grupların lehine olan kalıpyargılar üzerinde fikir birliğine varmaları

➤ Böylece alt gruplar kendi aleyhlerine olan koşulları benimsemesi

➤ ve sistemi meşrulaştırma'nına bireysel ve grupsal zararlara rağmen işlemeye devam etmesi

mümkün hale gelmektedir.

❖ Sistemi Meşrulaştırma Kuramı

Sistemi Meşrulaştırma Olarak Kalıpyargılama Kanıtları

Örneğin,

- Ashmore & Del Boca,1981
- Eagly & Steffen, 1984
- Hoffman ve Hurt, 1990
- Skrypenek ve Snyder, 1982
- Ross ve ark., 1977

❖ Sistemi Meşrulaştırma Kuramı

➤ Sistemi meşrulaştırma kapsamında Türkiye’de yapılan çalışmalar

➤ Kurama yönelik eleştiriler